

Anläggningsplan för kultur- och fritidsnämndens idrottsanläggningar i Täby kommun 2020-2030

Underlag till behovsanalys till lokalförsörjningsprocess

Kultur och fritid
Sport och förening
Senast reviderad 2021-12-06
Dnr KFN 2021/88-55

Innehåll

1. Sammanfattning	3
2. Inledning	5
2.1 Anläggningsplanen och dess roll i kommunens lokalförsörjningsprocess	5
2.2 Anläggningsplanens koppling till styrande dokument.....	7
3. Samlad nulägesbeskrivning inkl. jämförelser	12
3.1 Idrottsverksamhet nationellt.....	12
3.2 Idrottsverksamhet i Täby.....	13
3.3 Täbys föreningsliv	19
3.3.1 Efterfrågan från föreningslivet	22
3.4 Livsstilsstudien Ung livsstil.....	23
3.5 Demografi.....	24
4. Slutsatser	26
5. Genomförda åtgärder och planer framåt	28
5.1 Investeringsplan	28

1. Sammanfattning

Anläggningsplanen fungerar som underlag när kommunen ska prioritera det behov och den efterfrågan som finns avseende idrottsanläggningar under perioden 2020-2030.

God tillgång till idrotts-, motions- och friluftsanläggningar bidrar till en attraktiv kommun med många valmöjligheter där människor vill leva, utvecklas och bo.

Regelbunden fysisk aktivitet och en innehållsrik fritid förbättrar människors hälsa både fysiskt och psykiskt, vilket har bäring inom kommunens samtliga ansvarsområden.

Täby står inför flera utmaningar de kommande åren. Befolkningen kommer att öka och efterfrågan på anläggningar är stor, såväl föreningar som barn och ungdomar vill att kommunen ska satsa på både organiserad idrott och ytor för spontan fysisk aktivitet. Tillgång till anläggningar är även viktigt i arbete med att hjälpa föreningarna i Täby kommun att rekrytera, återrekrytera och behålla barn, unga och vuxna utifrån både det tapp och den tillväxt som coronapandemin lett till.

Utifrån kultur- och fritidsnämndens strategi för Täbys idrottsverksamhet 2020-2030 är målet att behov och efterfrågan ska prioriteras på ett transparent och likvärdigt sätt. Strategin anger fyra prioriteringsområden:

- Barn och ungdomar
- Ökad fysisk aktivitet
- Hållbarhet och flexibilitet
- Samverkan

Anläggningsplanens slutsats är, med utgångspunkt i ekonomisk hållbarhet, att Täby bör beakta de höga nyckeltalen som kommunen har avseende anläggningar i relation till nyttjande, kostnader och fysisk aktivitet. Framöver blir det viktigt att hitta smarta lösningar på nyttjande, regional samverkan samt intern samverkan med utbildningsområdet. Föreningsperspektivet och barn- och ungdomsperspektivet behöver tas tillvara på ett hållbart sätt, i syfte att öka den fysiska aktiviteten. Fokus behöver även ligga på underrepresenterade grupper.

Planen revideras årligen. Under mandatperioden har flera åtgärder kopplat till anläggningar genomförts av kommunen. Dessa omfattar bland annat färdigställande av Hägerneholmshallen, pågående byggnation av ny simhall, byte av underlag på konstgräsplaner, renovering av Tibblevallen, med mera.

Kommunens investeringsplan för 2022 till 2024 omfattar investeringar om sammanlagt 440,5 mnkr gällande kultur, idrott och fritid, varav den stora merparten

rör idrottsanläggningar. Detta motsvarar 16,6 procent av det totala utrymmet i investeringsplanen. Bland de projekt som kan nämnas är utredning av ny ishall och åtgärder avseende konstgräsplaner.

2. Inledning

2.1 Anläggningsplanen och dess roll i kommunens lokalförsörjningsprocess

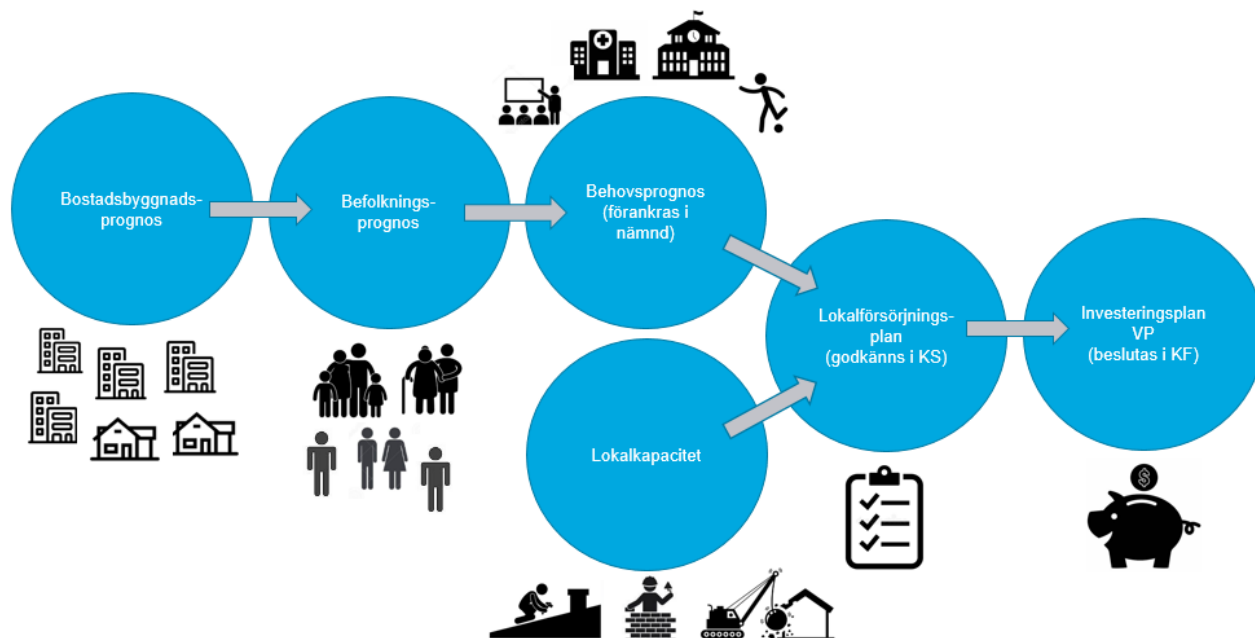
Kultur- och fritidsnämnden beslutade 2019 att ge verksamhetschefen i uppdrag att ta fram en anläggningsplan kopplad till nuvarande och kommande behov av idrottsanläggningar. I beslutsunderlagen framgår att planen ska ta hänsyn till föreningsutveckling, befolkningsprognos och byggnation av nya bostadsområden. Den ska också spegla och säkerställa att behovet av anläggningar tillgodoser den demografiska spridningen samt skapa förutsättningar för nya anläggningar. Allt i syfte att invånare i Täby, och i synnerhet barn och ungdomar, ska kunna öka sin fysiska aktivitet.

Anläggningsplanen ska utgöra underlag till hur kommunen åren 2020 till 2030 ska prioritera det behov och den efterfrågan som finns avseende idrottsanläggningar. Planen syftar till att prioriteringen ska ske på ett transparent och likvärdigt sätt.

Planen ska revideras årligen av kultur- och fritidsnämnden i december månad. Den avgränsas till investeringar och reinvesteringar om minst 0,5 mnkr.

Anläggningsplanen gäller för kultur- och fritidsnämndens verksamhet. Nämnden kommer att verka för effektivt lokalutnyttjande i kommunen genom tät dialog med andra nämnder, däribland barn- och grundskolenämnden, gällande samnyttjande av lokaler.

Anläggningsplanens roll i kommunens lokalförsörjningsprocess:

Kommunens lokalförsörjningsprocess beskrivs i bilden ovan. Föreliggande anläggningsplan utgör underlag för steget ”Behovsprognos (förankring i nämnd)”. Anläggningsplanen utgör på så vis kultur- och fritidsnämndens underlag till behovsanalys avseende idrottsanläggningar.

Utifrån nämndernas underlag, och en bedömning av befintlig lokalkapacitet i kommunen, tas en kommunövergripande lokalförsörjningsplan fram. Lokalförsörjningsplanen ligger bland annat till grund för fullmäktiges årliga beslut om investeringsplan för de kommande tre åren. Det är i investeringsplanen som slutgiltiga beslut om vilka prioriteringar som ska ske fattas.

Vilka projekt som omfattas av investeringsplanen är beroende av flera aspekter, däribland beräknat investeringsutrymme, politiska prioriteringar och bedömning av befintliga lokalkapaciteter.

När det gäller underhållsplanering är kultur- och fritidsnämndens ansvar avgränsat till underhåll och reinvesteringar gällande konstgräsplaner.

2.2 Anläggningsplanens koppling till styrande dokument

Anläggningsplanen är avhängd kommunens översiktsplan, kommande lokalförsörjnings- och underhållsplaner samt följande styrande dokument:

- **Täby kommuns vision och inriktningsmål**

Vision: Täby utvecklas med trygghet och frihet för en hållbar framtid

Inriktningsmål:

- Det är tryggt och attraktivt att leva och verka i Täby
- Täby är en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar kommun
- Verksamhet finansierad av Täby kommun håller hög kvalitet oavsett utförare

Så här kopplas mål och inriktningsmål till anläggningsplanen: Kommunens anläggningar ska upplevas som trygga och attraktiva. Anläggningar ska planeras på ett kostnadseffektivt och hållbart sätt tillsammans med övriga inblandade nämnder och styrelse.

- **Den politiska inriktningen för mandatperioden för Täby kommun från Alliansen i Täby**

Täby har ett rikt idrottsliv och är en viktig del av vårt samhälle. Den stärker livskvaliteten, ger trygghet och skapar gemenskap. För många ungdomar är idrottsutövande ett verktyg för att förverkliga livsdrömmar. Idrott lägger grunden till en god hälsa och sunda vanor. I takt med att Täby växer är det viktigt att även fortsättningsvis kunna erbjuda en aktiv fritid.

Inriktningen slår fast att barn och ungdomar ska prioriteras. Det är av stor vikt att både pojkars och flickors fritidsintressen tillvaratas, inte minst inom idrotten. Det ska finnas goda förutsättningar för såväl organiserad idrott som spontanidrott.

Följande uppdrag finns för mandatperioden:

- Befintliga badplatser ska inventeras och vid behov åtgärdas. Åtgärder för att få bort kanadagäss från badplatserna ska prioriteras.
- Kommunens badplatser ska löpande underhållas och kvalitetsstämplas. Ramper för funktionsnedsatta på utvalda badplatser ska utredas och övervägas.

- Utveckla möjligheten för personer med funktionsnedsättning att utöva kultur och idrott.
- Täby friluftsområden ska fortsätta utvecklas i enlighet med Friluftsprogrammet. Däribland nytt elljusspår i Skavlöten/Täby IP och förbättrade spår och belysning vid Erikslund och Ella gård.
- Kommunens behov av idrottshallar och idrottsplatser ska inventeras i dialog med föreningarna.
- En ny motorik- och gymnastikhall ska anläggas på lämplig plats i kommunen. Den nya hallen ska vara anpassad för personer med funktionsvariation.
- En ny simhall kommer anläggas och ges fortsatt prioritet.
- För nya idrottsanläggningar ska samverkan ske med närliggande kommuner, särskilt för idrotter med få utövare eller vid förväntad svag driftsekonomi.
- Badplatser ska anläggas vid Ullnasjön, Vallentunasjön och Näsbyviken - rena badplatser med ett attraktivt strandliv såsom caféer och aktiviteter.
- Tibblevallen ska renoveras för att i det korta perspektivet hålla nödvändig standard. Anläggningens framtida skick och placering ska särskilt utredas.
- Privat service vid allmänna platser ska uppmuntras.
- Ytterligare en sk "friplass" ska anläggas i kommunen. En friplass är en friidrottsarena i det mindre formatet och ska erbjuda goda förutsättningar för friidrott och öka möjligheterna för spontanidrott¹
 - Ullnabackens öppnande ska prioriteras

Så här kopplas den politiska inriktningen till anläggningsplanen: Vid prioriteringar av kommunens anläggningar ska barn och ungdomar, jämlikhet samt mångfald i utbudet prioriteras.

- **Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan**

Mål: Invånare i Täby är fysiskt aktiva

Så här kopplas målet till anläggningsplanen: Kommunens anläggningar ska stimulera till fysisk aktivitet.

¹ I enlighet med den politiska viljan hos Täbys styrande majoritet kommer uppdraget inte att genomföras under denna mandatperiod.

- **Program för rörligt friluftsliv i Täby kommun**

Inriktningar: God kunskap, långsiktig samhällsplanering, användbarhet och kvalitet, samverkan, främja goda relationer och förebyggande konflikter, friluftsgårdar, motionsspår samt motionsformer.

Så här kopplas programmet till anläggningsplanen: Motionsspår och badplatser ska upplevas trygga och attraktiva samt vara anpassade efter olika behov, i syfte att erbjuda ett rikt friluftsliv för invånare i Täby.

- **Policy för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning**

- Alla personer med funktionsnedsättning ska efter sin förmåga ha möjlighet till rekreation, motion och idrottsutövning.
- Planerade anordningar och anläggningar för rekreation, motion och idrott ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.
- Behovet av rekreation och idrott för unga människor med funktionsnedsättning ska särskilt uppmärksammas.

Så här kopplas policyn till anläggningsplanen: Kommunens anläggningar bör vara tillgängliga för alla, vilket kräver vissa tillgänglighetsförbättringar och utveckling av utbud.

- **Barnkonventionen**

Januari 2020 blev barnkonventionen lag. Barnkonventionen innehåller 54 artiklar, och har fyra grundläggande principer som alltid ska beaktas när det handlar om frågor som rör barn:

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde
- Barnets bästa ska alltid beaktas vid alla beslut som rör barn
- Alla barn har rätt till liv och utveckling
- Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad

Så här kopplas barnkonventionen till anläggningsplanen: Kommunens anläggningar ska upplevas tillgängliga och trygga för barn och unga i syfte att öka den fysiska aktiviteten. Särskilt fokus ska ges äldre flickor, fysiskt inaktiva och personer med funktionsnedsättning eftersom de i dagsläget nyttjar anläggningar i mindre grad. Genom undersökningen Ung livsstil tar anläggningsplanen hänsyn till barns och ungas åsikter. Alla barn har enligt artikel 31 rätt till lek, vila och fritid vilket ställer krav på kommunen att kunna erbjuda tillgängliga ytor för fysisk aktivitet.

- **Strategi för Täbys idrottsverksamhet 2020-2030**

Tillgången till idrotts-, motions- och friluftsanläggningar bidrar till en attraktiv kommun med många valmöjligheter där människor vill leva, utvecklas och bo. Regelbunden fysisk aktivitet och en innehållsrik fritid förbättrar människors hälsa både fysiskt och psykiskt, vilket har bäring inom kommunens samtliga ansvarsområden. Anläggningsutbudet i Täby är betydelsefullt för invånarens möjlighet att utöva fysisk aktivitet. Följande prioriteringsområden gäller för perioden 2020-2030:

- Barn och ungdomar
- Ökad fysisk aktivitet
- Hållbarhet och flexibilitet definiera
- Samverkan definiera

Barn och ungdomar prioriteras särskilt eftersom möjligheten till idrottande och fysisk aktivitet lägger grunden för fortsatt rörelse, välmående och god hälsa genom hela livet. Särskilt fokus ska ges underrepresenterade grupper i syfte att stimulera de som är minst fysiskt aktiva.

Kommunens idrottsanläggningar ska sträva mot att vara hållbara och flexibla där flera olika idrottstyper kan samsas om ytan över tid. Ekonomisk hållbarhet är under perioden av särskild vikt. Placering av nya anläggningar ska utgå från behov,

lämplighet och befintligt utbud. Vid behov av anläggningar med få utövare, förväntad svag driftsekonomi och med specialbehov ska regional samverkan prioriteras.

I och med den förväntade befolkningstillväxten ska den geografiska spridningen av idrottshallar och konstgräsplaner tillgodoses genom samverkan med utbildningsområdet. I syfte att tillmötesgå föreningslivets behov och nå kostnadseffektivitet ska kultur och fritid verka för att fullstora idrottshallar och konstgräsplaner

Så här kopplas policyn till anläggningsplanen: Anläggningsplanen ska bidra till strategins målsättning att det ska finnas goda möjligheter att utöva fysisk aktivitet samt till en innehållsrik fritid.

3. Samlad nulägesbeskrivning inkl. jämförelser

3.1 Idrottsverksamhet nationellt

Tillgången till idrotts-, motions- och friluftsanläggningar bidrar till en attraktiv kommun med många valmöjligheter där människor vill leva, utvecklas och bo. Forskning visar att fysisk aktivitet och en innehållsrik fritid förbättrar människors hälsa både fysiskt och psykiskt. Regelbunden fysisk aktivitet leder till friskare människor, något som blir allt mer viktigt i en tid av ökat stillasittande.

Enligt Riksidrottsförbundet (RF) är följande faktorer av vikt för att möjliggöra fysisk aktivitet kopplat till idrottsanläggningar:

- Upplevelsen av trygga och säkra anläggningar
- Närhet till anläggningar
- Mångfald i utbud
- Tillgänglighet

Sannolikheten är dubbelt så hög att invånare motionerar om de upplever att det finns säkra och trygga anläggningar samt ytor för fysisk aktivitet inom tio minuters promenad från hemmet. Vad gäller tillgängligheten menar även RF att:

Enligt RF råder konsensus om att den icke-organiserade idrottsutövningen har sämre tillgänglighet till det befintliga anläggningsutbudet än den organiserade idrottsutövningen, att den icke-konkurrensinriktade motions-/rekreationsidrotten har sämre tillgänglighet än tävlingsidrotten, att kvinnor har sämre tillgänglighet än män, vuxna sämre än barn och ungdomar samt att personer med någon form av funktionsnedsättning har sämre tillgänglighet än de som inte har någon funktionsnedsättning. När det gäller bruket av anläggningar så framgår därtill, att lågutbildade och låginkomsttagare utnyttjar det befintliga utbudet i mindre eller i betydligt mindre utsträckning än övriga studerade samhällsgrupper.

I syfte att fler ska nyttja kommunens anläggningar föreslås tre olika utvecklingsområden:

- Öka anläggningars kapacitet och kvalitet
- Utöka funktionerna
- Bättre tillgodose behoven av både organiserad idrott och spontanidrott

3.2 Idrottsverksamhet i Täby

Täby kommun har en aktiv befolkning. Statistik från Kolada visar att Täby i jämförelse med andra kommuner i regionen har ett högt antal deltagartillfällen² bland barn och ungdomar i idrottsföreningar och en hög andel fysiskt aktiva i åldersgruppen 16-84.

Pandemin har fortsatt att slå hårt mot föreningsidrotten. Det har varit utmanande för vissa föreningar då tävlingsverksamheten för vissa åldrar i princip helt legat nere och träningsverksamheten har varit begränsad. Fotbollen har under samma period växt, mycket beroende på att de kunde bedriva sin verksamhet utomhus.

Nedan följer en genomgång av nyckeltalen. Att olika år redovisas beror på att nyckeltalen mäts och redovisas vid olika tillfällen. Den senaste tillgängliga statistiken har valts.

Tabell 1 - Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år

År	Täby	Järfälla	Lidingö	Nacka	Sollentuna	Tyresö	Stockholms län
2019	50	30	44	44	41	46	35
2020	46	30	44	44	39	40	32

Tabell 2 - Invånare 16-84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel (%)

År	Täby	Järfälla	Lidingö	Nacka	Sollentuna	Tyresö	Stockholms län
2018	73	60	72	71	69	62	65
2020	73	61	73	71	70	65	65

Täby har i jämförelse med andra kommuner i länet ett högt antal idrottshallar. Gällande ishallar ligger Täby något lägre än länets genomsnitt. När det gäller antalet 11-spelsplaner konstgräs per invånare 0-18 år ligger kommunen lägre än flera av de jämförda kommunerna och något under länets genomsnitt.

² Deltagartillfällen är summan av antalet deltagare i av RF godkända sammankomster för vilken föreningen sökt LOK-stöd (statligt lokalt aktivitetsstöd). LOK-stödet ges till aktiviteter för barn och ungdomar 7-20 år. En sammankomst är en ledarledd gruppaktivitet inriktad mot föreningens idrottsliga verksamhet.

Tabell 3 - Idrottshallar 18x36 m till 22x42 m, antal/10 000 inv

År	Täby	Järfälla	Lidingö	Nacka	Sollentuna	Tyresö	Stockholms län
2019	3.02	0.50	2.08	1.33	1.35	1.03	1.23

Tabell 4 - Idrottshallar 18x36 m till 22x42 m, antal/10 000 inv 0-18 år

År	Täby	Järfälla	Lidingö	Nacka	Sollentuna	Tyresö	Stockholms län
2019	9.33	2.05	8.28	5.06	5.19	4.06	5.07

Tabell 5 – Mindre spelplaner, antal/10 000 inv³

År	Täby	Järfälla	Lidingö	Nacka	Sollentuna	Tyresö	Stockholms län
2019	1.11	0.25	2.49	0.57	0.95	0.83	0.85

Tabell 6 - 11-spelsplaner, naturgräs, antal/10 000 inv

År	Täby	Järfälla	Lidingö	Nacka	Sollentuna	Tyresö	Stockholms län
2019	0.56	0.38	0.62	0.29	0.41	0.21	0.80

Tabell 7 - 11-spelsplaner, naturgräs, antal/10 000 inv 0-18 år

År	Täby	Järfälla	Lidingö	Nacka	Sollentuna	Tyresö	Stockholms län
2019	2.19	1.53	2.49	1.08	1.56	0.81	3.41

Tabell 8 - 11-spelsplaner konstgräs, antal/10 000 inv

År	Täby	Järfälla	Lidingö	Nacka	Sollentuna	Tyresö	Stockholms län
----	------	----------	---------	-------	------------	--------	----------------

³ Mindre inkluderar, 5-, 7-, och 9-spelsplaner. Det kommer att tillkomma två konstgräsplaner för 7-spel vid Gribbbylund och Brinkskolan.

2019	0.70	1.00	0.83	0.76	0.68	1.03	0.92
------	------	------	------	------	------	------	------

Tabell 9 - 11-spelsplaner konstgräs, antal/10 000 inv 0-18 år

År	Täby	Järfälla	Lidingö	Nacka	Sollentuna	Tyresö	Stockholms län
2019	2.74	4.09	3.31	2.89	2.59	4.06	3.76

Tabell 10 - Ishallar för ishockey och konståkning, antal/10 000 inv

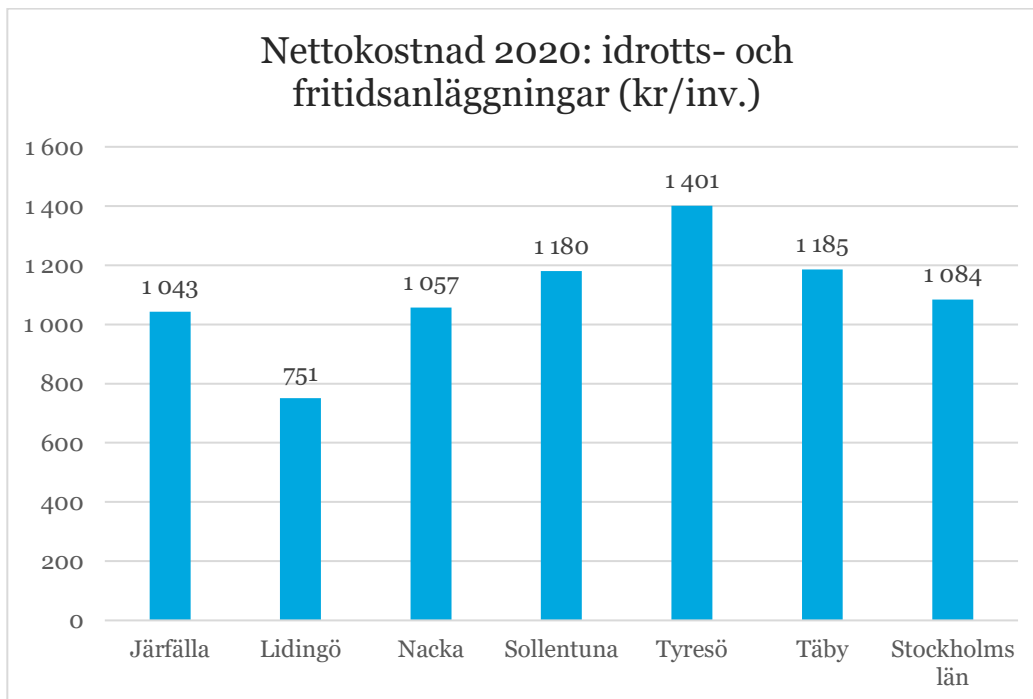
År	Täby	Järfälla	Lidingö	Nacka	Sollentuna	Tyresö	Stockholms län
2019	0.28	0.25	0.42	0.57	0.27	0.41	0.40

Tabell 11 - Ishallar för ishockey och konståkning, antal/10 000 inv 0-18 år

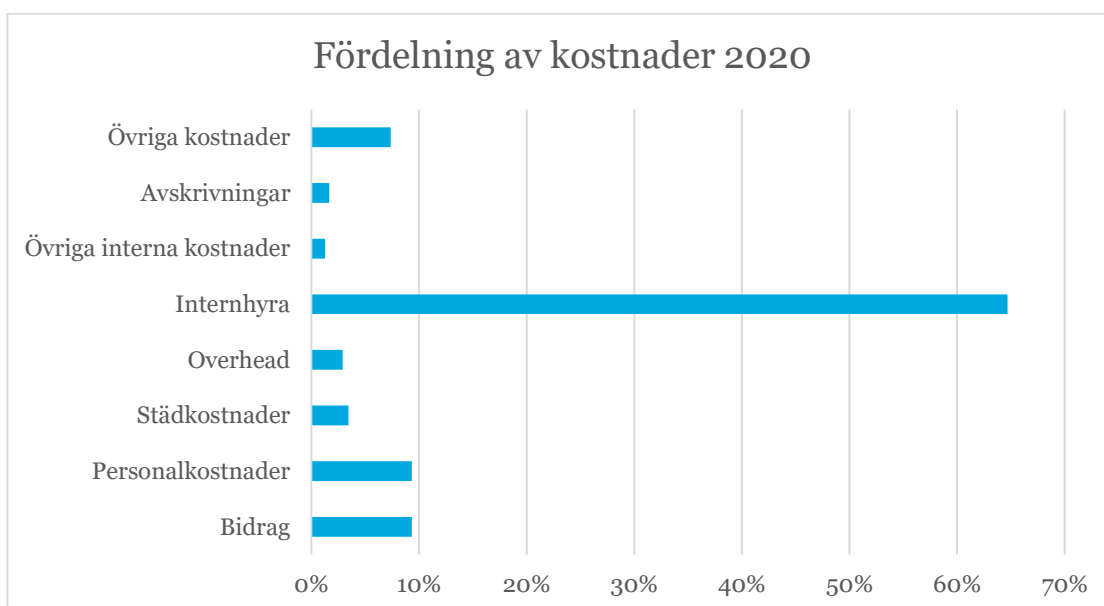
År	Täby	Järfälla	Lidingö	Nacka	Sollentuna	Tyresö	Stockholms län
2019	1.10	1.02	1.66	2.17	1.04	1.63	1.61

När det gäller **nettokostnader** för idrotts- och fritidsanläggningar ligger Täby kommun högre än snittet för Stockholms län och de flesta jämförda kommuner. Endast Tyresö redovisar högre kostnader⁴:

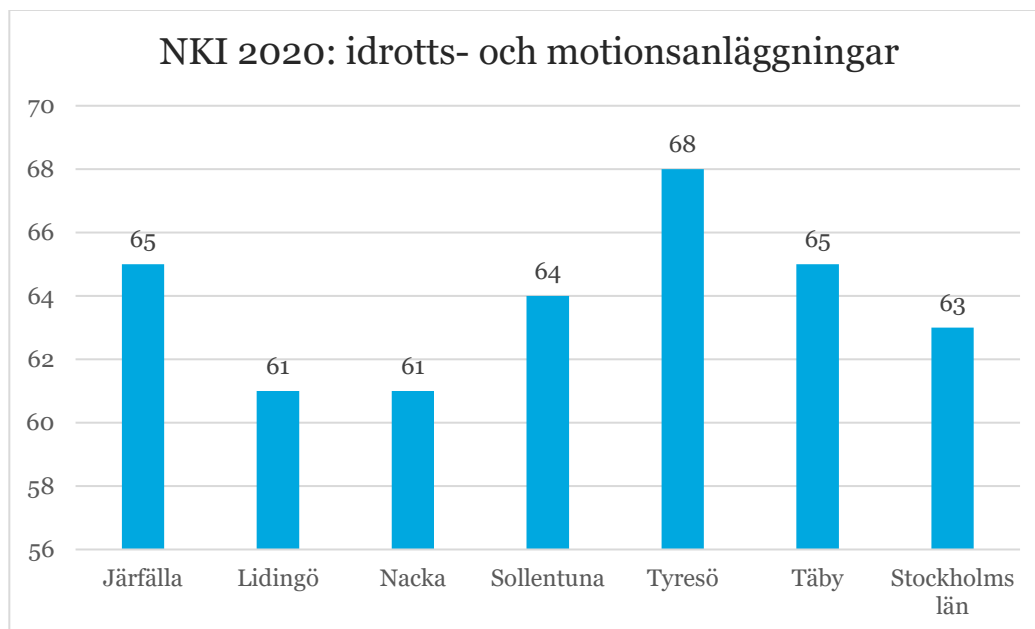
⁴ Nettokostnad för Idrotts- och fritidsanläggningar, dividerat med antal invånare totalt. Med nettokostnad avses bruttokostnad minus bruttointäkt. Avser kommunens idrotts- och fritidsanläggningar såsom idrottsplatser, sporthallar, bad, frilufts- och fritidsanläggningar samt småbåtshamnar.

Sport och förening, den enhet i kommunens som drifvar kommunens idrottsanläggningar, hade nedanstående fördelning av kostnader under 2020. Som framgår var den största posten internhyra, vilket betalas till kommunens fastighetsavdelning för bl.a. underhåll och kapitalkostnader avseende idrottsanläggningarna. Internhyran ska täcka alla de kostnader kommunen har för dessa delar. Sport och förenings bruttokostnader uppgick under 2020 till drygt 100 mnkr, vilket innebär att internhyran uppgick till drygt 65 mnkr.

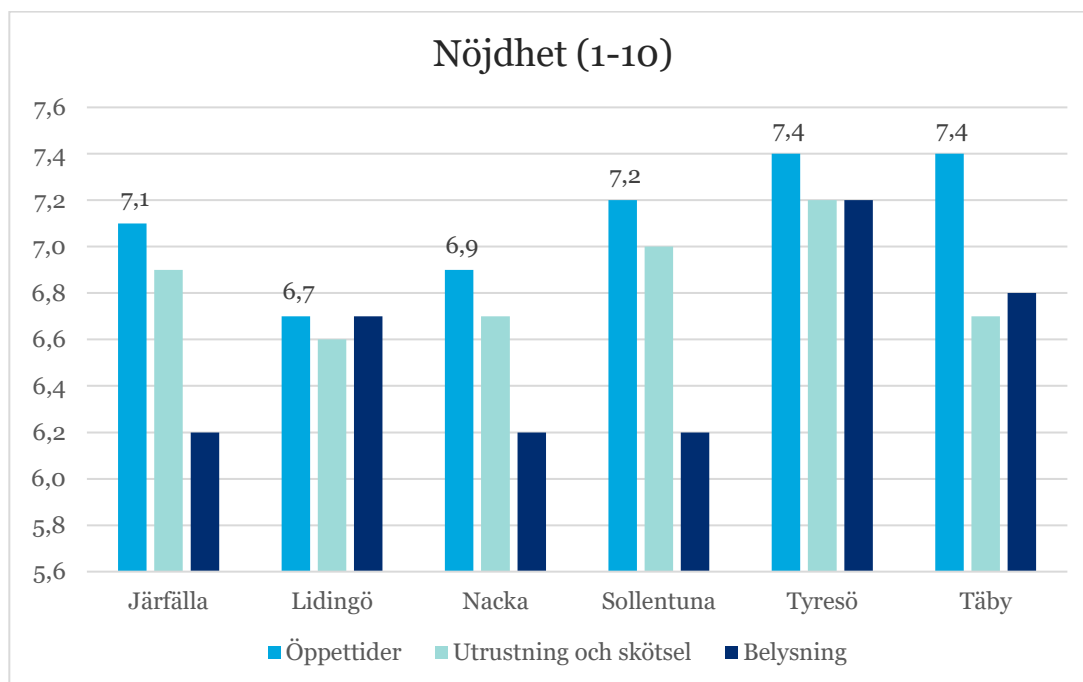

Nöjdheten med kommunens idrotts- och motionsanläggningar⁵ ser ut som följer i jämförelse med jämförbara kommuner och länets genomsnitt:

Om NKI:n bryts ned utifrån de undergrupper som indexet bygger på fås resultatet i diagrammet nedan. Det visar att Täby i stort följer mönstret för övriga kommuner, med stor nöjdhet gällande öppettider men något lägre för underhåller och upprustning samt belysning:

⁵ Medborgarnas bedömning av kommunens Idrott- och motionsanläggningar skala 0-100. Mäts genom SCB:s medborgarundersökning. Lidingös utfall avser 2019, då utfall saknas för år 2020.

Över tid har Täby kommuns utfall för de tre områden förbättrats. Från 2010 till 2020 har *Öppettider* ökat från 7,1 till 7,4, *Utrustning och skötsel* från 5,9 till 6,7 och *Belysning* från 6,4 till 6,8.

Nyttjandegrad

När det gäller nyttjandegraden av anläggningar per anläggningstyp så visar den på minskat nyttjande för 2021, förutom för naturgräsplaner och stora hallar. Vi ser det som en följd av Corona, där många föreningar inte kunde bedriva någon verksamhet under början av 2021.

Beroende av säsong ökar nyttjandet av vissa anläggningar vid vissa tidpunkter och sjunker vid andra tidpunkter på året, vilket kan bidra till en ökad efterfrågan och känsla av fullbelagda anläggningar trots att anläggningarna inte är fullbokade utifrån helårsstatistik. Det blir tydligt när det gäller konstgräsplanerna, de var fullbelagda vecka 18-42. Men betydligt mindre de tre första månaderna på året samt sista två månaderna av kalenderåret.

Att nyttjandet kan vara över 100 % beror på en högre efterfrågan än vad kommunen först gett som möjliga bokningsbara tider.

När det gäller ökningen på naturgräsplaner så beror den bland annat på att friidrotten har kunnat nyttja Tibblevallen under en längre tid än vad gräsplanen är möjlig att beträda med hänsyn till slitage och väder. Det gör att bokningsbara timmar är något fler än om det bara varit gräs. Rent praktiskt är det svårt att särskilja bokning av

löparbanor och gräsplan, då det lätt blir dubbelbokningar. Vid fotbollsmatcher vill kommunen till exempel inte att friidrottare springer på banorna samtidigt. Gräsplanerna är av varierad storlek och har olika underlag. Nyttjandet av naturgräsplaner är mer begränsat än konstgräsplanerna då de består av organiskt material. Vi har även utökat tiderna på Hågernäs och Ella bollplan, där även Amerikansk Fotboll och Rugby fått tillgång till planerna.

Tibble sportcentrums nedgång gällande bokningsgrad beror bland annat på utökade öppettider som införts under 2020. De tillskjutna timmarna har inte nyttjats fullt ut men förväntas göra det över tid.

Idrottshallarna är av varierad storlek där nyttjandet sjunker ju mindre hallarna är. De mindre hallarna nyttjas främst av föreningar med yngre deltagare där verksamhet slutar bedrivs vid 20:00. Övriga tider är det privatpersoner som hyr in sig. De stora idrottshallarna nyttjas i princip enbart av organiserad idrott, av flera olika föreningar och idrotter.

Tabell 6 - Bokningsgrad - Flerårsöversikt

Anläggningstyp	2017	2018	2019	2020	2021 per v. 45
Naturgräsplaner	89 %	91 %	69 %	69 %	102 %
Ishallar	106 %	106 %	111 %	118 %	114 %
Konstgräsplaner	92 %	82 % ⁶	84 %	96 %	96 %
Små hallar	48 %	48 %	55 %	46 %	43 %
Stora hallar	69 %	71 %	75 %	69 %	70 %
Tibble sportcentrum	67 %	71 %	73 %	51 %	41 %

3.3 Täbys föreningsliv

Täby har ett rikt föreningsliv, inte minst vad gäller idrottsföreningar. Det finns ett antal stora föreningar i kommunen och en bredd där många olika idrotter är representerade, vilket möjliggör en mångfald av idrottsaktiviteter. Statistiken nedan visar att pandemin har slagit hårt för många förenings verksamhet under 2020.

I jämförelse mellan år 2019 och 2020 har antalet deltagartillfällen minskat med ca 6 procent i Täby kommun, motsvarande siffra i länet är ca 7 procent.

⁶ Minskningen beror på stora mängder snöfall, vilket försvårat plogning och resulterat i avbokningar.

Det finns även flera idrotter som ökat jämfört med tidigare år. Det är utomhusidrotter som kan ha dragit nytta av att träning rekommenderats utomhus samtidigt som många andra aktiviteter ställts in. Exempelvis har fotbollen i Täby ökat med 3 procent.

I tabellen nedan är deltagartillfällena nedbrutna på kön och ålder. Alla ålderskategorier minskar förutom flickor 17 till 20 år som ökar med 6 procent. En förklaring till ökningen är att handboll, cheerleading, fotboll och ridsport vuxit under den här tiden.

Tabell 7 - Deltagartillfällena i Täby - 2020 jämfört med 2019

Deltagartillfällena flickor	Deltagartillfällena pojkar
Flickor 7-12 år: -5,5 %	Pojkar 7-12 år: -6,5 %
Flickor 13-16 år: -8 %	Pojkar 13-16 år: -7,5 %
Flickor 17-20 år: +6 %	Pojkar 17-20 år: -2 %

Deltagartillfällena 2020 ligger runt 686 000 stycken, vilket motsvarar ca 6 procent av Stockholmsregionens totala mängd. Deltagartillfällena synliggör följande:

- Barn mellan 7-12 år står för mer än 50 procent av alla deltagartillfällena – såväl i Täby som i länet.
- Mellan åldersgrupperna 7-12 år och 17-20 år sker en minskning om cirka 80 procent i deltagartillfällena – såväl i Täby som i länet.
- Könsfördelningen över den totala verksamheten är likadan i Täby som i länet – 38 procent flickor och 62 procent pojkar.

De idrotter som genererar flest deltagartillfällena i Täby är fotboll, innebandy, ishockey, gymnastik, basket och simidrott. Tillsammans står de för 70 procent av alla inrapporterade deltagartillfällena. Övriga idrotter motsvarar 30 % och är i jämförelse mindre än fotbollens egen andel.

Nedan presenteras en jämförelse i de största idrotterna, i Täby och i länet.

Idrott	Täby - Andel deltagartillfällen 2019	Täby - Andel deltagartillfällen 2020	Stockholms län - Andel deltagartillfällen 2019	Stockholms län - Andel deltagartillfällen 2020
Fotboll	31 %	34 %	35 %	40 %
Innebandy	13 %	11 %	7 %	6 %
Ishockey	8 %	8 %	7 %	7 %
Gymnastik	7 %	5 %	8 %	6 %
Basket	6 %	5 %	10 %	8 %
Simidrott	6 %	6 %	5 %	5 %

I jämförelse med studien Ung livsstil (se bilaga 1) som mäter antalet unika individer är de fem största idrotterna i Täby bland pojkar fotboll, innebandy, tennis, ishockey och kampsport. De fem största idrotterna bland flickor är fotboll, gymnastik, ridsport, innebandy och basket.

Tabell 8 - Andel (%) **killar** som är med i de största idrotterna. Ung livsstil Täby 2018/2019. Efter kön och ålder

Idrott	Mellanstadiet	Högstadiet	Gymnasiet
Fotboll	42 + ⁷	27 +	10 -
Innebandy	13 -	11 -	5 +/-
Tennis	11 -	7 +/-	1 -
Ishockey	8 +	5 -	3 -
Kampsport	6 +	4 -	1 -
Basket	5 +/-	2 -	1 +
Friidrott	4 +	2 +	0,5 +/-
Parkour	3 +	0,5 +/-	0,5 +
Simning	3 -	3 +/-	0,5 +
Handboll	3 +	1 +	1 -
Badminton	3 +	3 +	1 -
Golf		5 +/-	2,5 +
Friskis & Sveltis			1 -

⁷ Tecknen +, - och +/- i tabellerna anger positiv, negativ eller ingen utveckling sedan studien genomfördes 2013/2014.

Tabell 9 - Andel (%) **tjejer** som är med i de största idrotterna. Ung livsstil Täby 2018/2019. Efter kön och ålder.

Idrott	Mellanstadiet	Högstadiet	Gymnasiet
Fotboll	21 +	13 +	3,5 -
Gymnastik	17 +	8 +	2 -
Ridsport	16 -	16 +	6 -
Innebandy	13 +	4 -	5 +
Basket	5 +	4 -	1,5 +
Kampsport	4 +	3 +/-	1,5 +
Simning	4 -	3 +/-	2,5 +
Friidrott	4 -	1 -	1 +/-
Konståkning	3 +	1 +	1 +/-
Tennis	2 -	4 +	1 +/-
Badminton	2 -	1 +/-	0 -
Handboll	1 -	3 +/-	1 +/-
Friskis & Svettis		2 +	1,5 +/-

3.3.1 Efterfrågan från föreningslivet

Föreningslivet uttrycker ett stort behov av fler ytor och lokaler för att kunna bedriva sin verksamhet. Under 2019 genomfördes en särskild föreningsdialog för att på ett systematiskt sätt fånga in behoven. Motsvarande dialog planeras att ske en gång per mandatperiod. Utifrån dialogen identifierades följande fokusområden med bäring på målet att öka den fysiska aktiviteten i Täby:

- Sportcenter/multihallar som inkluderar flera olika idrotts- och samarbetsmöjligheter samt synliggör en mångfald av fysiska aktiviteter för barn och unga.
- Ökad samverkan mellan föreningarna.
- Ökad skolsamverkan avseende både lokaler och utbud.
- Samkvämsytor vid idrottsplatser för social gemenskap, läsläsning med mera.
- Tillgängliga lokaler som inbegriper exempelvis bra kommunikationer, bra belysning och trygga ute- och inommiljöer.

- Fräscha omklädningsrum med dusch- och toalettutrymmen som upplevs attraktiva.

Avseende upprustning av befintliga lokaler beskriver föreningslivet behov av bättre parkeringsmöjligheter, belysning, omklädningsrum, ventilation, förvaring, samlingslokaler, ridvägar, underhåll och städning.

Utöver detta beskriver delar av föreningslivet önskemål om fler anläggningar såsom kampsportcentrum, konstgräsplaner och ishall (se bilaga 2).

3.4 Livsstilsstudien Ung livsstil

Under 2018/2019 genomförde Täby livsstilsstudien Ung livsstil. Enligt studien ligger Täby i topp bland de kommuner som ingår i studien avseende barns och ungdomars fysiska aktivitet. Statistiken visar dock att pojkar, i alla åldersgrupper, är mer fysiskt aktiva än flickor och att den fysiska aktiviteten minskar ju äldre barnen/ungdomarna blir. Statistiken visar även att ju äldre barnen/ungdomarna blir desto mer är de fysiskt aktiva utanför föreningslivet.

Studien visar även att den självskattade hälsan är bättre vid medlemskap i idrottsförening. Vidare att framförallt flickor i gymnasiet, som motionerar mindre, anger att de återkommande har besvär såsom stress, ihållande trötthet, oro/ångest och sömnsvårigheter, något som har ökat sedan 2014.

Sämst hälsa rapporterar flickor på yrkesförberedande program där endast 30 % är fysiskt aktiva och 13 % är med i en idrottsförening.

Enligt studien finns ett utbrett intresse hos både flickor och pojkar att kommunen ska satsa på idrottssektorn. De mest önskade idrottsanläggningarna för pojkar, flickor respektive de barn och ungdomar som är fysiskt inaktiva redovisas i tabellerna nedan, i fallande skala från plats 1-6.

Tabell 10 - **Flickor**

Årskurs 4-6	Årskurs 7-9	Årskurs 1-3 gymnasiet
Simhall	Badplats utomhus	Badplats utomhus
Badplats utomhus	Gym inomhus	Gym inomhus
Gym	Sporthall/gymnastiksal	Motions-spår
Sporthall/gymnas-tiksal	Lokal för dans	Utegymp
Fotbolls-plan	Simhall	Lokal för dans
Lokal för dans	Ridanläggning/stall	Simhall/ Sporthall/Klättervägg

Tabell 11 - Pojkar

Årskurs 4-6	Årskurs 7-9	Årskurs 1-3 gymnasiet
Fotbollsplan	Fotbollsplan ute	Fotbollsplan ute
Gym	Gym inomhus	Gym inomhus
Badplats utomhus	Fotbolls-plan inne	Fotbollsplan inne
Skidbacke	Simhall	Simhall
Simhall	Badplats utomhus	Badplats utomhus
Näridrottsplats	Sporthall/gymnastiksal	Sporthall/gymnastiksal

Tabell 12 - Fysiskt inaktiva

Årskurs 4-6	Årskurs 7-9	Årskurs 1-3 gymnasiet
Simhall	Gym inomhus	Badplats utomhus
Gym	Badplats utomhus	Gym inomhus
Badplats utomhus	Simhall	Motionsspår
Lokal för dans	Lokal för dans	Fotbollsplan
Fotbollsplan	Fotbollsplan ute	Utegyms
Klättrvägg	Motionsspår	Klättrvägg

Bland pojkar dominerar fotbollen, både avseende deltagande och önskade anläggningar. Fotbollen är också den största idrotten bland flickor avseende deltagande men med skillnaden att flickor helst önskar satsningar på anläggningar för icke organiserad aktivitet. Detta trots att forskning visar att flickor och kvinnor ofta känner sig otrygga i sådana miljöer. Även målgruppen fysiskt inaktiva önskar främst anläggningar för spontan aktivitet.

De önskemål på satsningar som samtliga mål- och åldersgrupper är överens om är gym och badplatser, vilka är ytor för spontan fysisk aktivitet.

3.5 Demografi

Det långsiktiga behovet av lokaler för kommunal service behöver utgå från kommunens invånare och den förväntade befolkningsutvecklingen. I takt med att kommunens befolkning ökar, ökar även behovet av kommunal service.

Enligt Täby kommuns senaste befolkningsprognos⁸, som är något nedskrivet jämfört med den föregående, förväntas antalet invånare att öka med 17,3 procent från 73 938 år

⁸ Uppdaterad hösten 2021

2021 till 86 705 personer år 2030. Antalet invånare i åldern 7-20 förväntas samma period öka med 7,9 procent från 14 505 till 15 655 personer. Prognosen bygger på bostadsantagande, vilket innebär att planerade byggprojekt som försenas eller skjuts upp påverkar den förväntade befolkningstillväxten. Den största befolkningsökningen förväntas i centrala Täby och Arninge-Ullna,

En kartläggning av kommunens anläggningar är genomförd (se bilaga 3). Vid beslut om placering av nya anläggningar kommer kartläggningen att användas som underlag för beslut.

Om Täby vill ha samma nyckeltal år 2030 som idag finns behov av tillkommande kommunala anläggningar enligt tabellen nedan. Behoven enligt denna kalkyl har i flera fall minskat något sedan den senaste revideringen, bland annat beroende på en nedskrivna befolkningsprognos.

Anläggningstyp	Antal	Antal unga 7-20 år per anläggning 2021	Antal unga 7-20 år per anläggning 2030	Behov av anläggningar 2030	Behov av tillkommande anläggningar till 2030	Behov vid senaste revideringen
Simhall/ utomhusbad	2	7 253	7 828	2,2	0,2	0,2
Ishallar	2	7 253	7 828	2,2	0,2	0,2
Friidrotts- anläggningar	2	7 253	7 828	2,2	0,2	0,2
Motionsspår	6	2 418	2 609	6,5	0,5	0,7
Friluftsbad	7	2 072	2 237	7,6	0,6	0,8
Konst- och naturgräsplaner	19	763	824	20,5	1,5	2,0
Idrottshallar	33	440	474	35,6	2,6	3,8

4. Slutsatser

Täby står inför flera utmaningar de kommande tio åren. Befolkningen kommer att öka och efterfrågan på anläggningar är stor, både från föreningar och från barn och ungdomar som vill att kommunen ska satsa på såväl organiserad idrott som ytor för spontan fysisk aktivitet.

Statistiken som redovisas under avsnittet Täbys föreningsliv visar att coronapandemin har slagit hårt för många föreningars verksamhet under 2020, vilket syns på antalet deltagartillfällen. Ett flertal idrottsföreningar har varit tvungna att stänga ner verksamhet för vissa målgrupper under vissa perioder, reducerat antalet i grupper eller hitta nya lösningar för att bedriva verksamheten under coronapandemin och med hänsyn till de aktuella restriktionerna. Det syns tydligt för de idrotter som bedriver sin idrott inomhus.

Det finns även flera idrotter som ökat jämfört med tidigare år. Det är utomhusidrotter som kan ha dragit nytta av att träning rekommenderats utomhus samtidigt som många andra aktiviteter ställts in.

För att föreningarna i Täby kommun ska lyckas rekrytera, återrekrytera och behålla barn, unga och vuxna så behöver kommunen fortsätta arbetet med att säkerställa god tillgång till anläggningar.

Kultur- och fritidsnämndens strategi för Täbys idrottsverksamhet 2020-2030 anger att behov och efterfrågan ska beaktas och prioriteras på ett transparent och likvärdigt sätt. Forskning visar att ett brett utbud gällande möjligheter till idrottande är en förutsättning för fysisk aktivitet. Det är därför viktigt att Täby värnar samtliga av de omkring trettio idrotter som verkar i kommunen.

Föreningslivet önskar främst anläggningar för organiserad idrott. Pojkar i alla åldersgrupper önskar enligt Ung livsstil fotbollsplaner, till skillnad från flickor och fysiskt inaktiva som främst önskar ytor för spontan fysisk aktivitet. Det krävs att båda perspektiven tas tillvara på ett hållbart sätt, i syfte att öka den fysiska aktiviteten. Underrepresenterade grupper enligt Ung livsstil utgörs bland annat av flickor i gymnasiet på praktiska program. De anläggningstyper som målgruppen, tillsammans med övriga som är fysiskt inaktiva, önskar att kommunen ska satsa på är främst gym, badplatser, simhall och motionsspår. Andra studier visar att ytterligare en underrepresenterad grupp utgörs av personer med funktionsvariation. Aspekterna tillgänglighet, trygghet och funktion blir viktiga under perioden för att stimulera fysisk aktivitet.

Täby har höga nyckeltal vad gäller invånarens fysiska aktivitet. Kommunen bör eftersträva att upprätthålla den höga nivån under perioden då fysisk aktivitet ger positiva hälsoeffekter. Däremot kräver nyckeltalen avseende idrottshallar, konstgräsplaner, ishallar, nyttjandegrad och kostnader ytterligare problematisering. Täby har i jämförelse med andra kommuner i länet ett högt antal idrottshallar. Gällande ishallar ligger Täby något lägre än länets genomsnitt. När det gäller spelplaner totalt (dvs. oavsett underlag) har Täby ett lägre nyckeltal än Lidingö, men högre än andra jämförelsekommuner och i nivå med länet som helhet. När det gäller antalet 11-spelsplaner konstgräs per invånare 0-18 år ligger kommunen lägre än flera av de jämförda kommunerna och något under länets genomsnitt. Nyttjandet av ishallar och konstgräsplaner är högt medan nyttjandet av idrottshallar ligger något lägre. Täby har också jämförelsevis höga nettokostnader för idrotts- och fritidsanläggningar.

Med ekonomisk hållbarhet som utgångspunkt bör Täby beakta de höga nyckeltalen i relation till nyttjande, kostnader och fysisk aktivitet. Smarta lösningar som ökar nyttjandet av de anläggningar som finns idag är nödvändiga. Reinvesteringar bör prioriteras. Den regionala samverkan blir särskilt viktig och behöver intensifieras under perioden. Det gäller särskilt specialanläggningar såsom ishallar där nyttjandet redan är högt, så att möjligheten till fysisk aktivitet i dessa anläggningar inte begränsas i och med befolkningstillväxten. Ett helhetsgrepp behöver även tas gällande de anläggningar som finns vid skolbyggnader och som kan komma att byggas nya intill nya skolbyggnader. Här krävs tätt samarbete mellan barn- och grundskolenämndens och kultur- och fritidsnämndens verksamheter. Inriktningen möjliggör fokus på underrepresenterade grupper samt ytor för spontan fysisk aktivitet, vilket går i linje med målet att öka den fysiska aktiviteten.

5. Genomförda åtgärder och planer framåt

Under mandatperioden har följande åtgärder kopplat till anläggningar genomförts av kommunen:

Projekt/åtgärd	Kommentar
Hägerneholmshallen	Färdigställd 2019
Tibblevallen, ny friidrottsanläggning och naturgräs	Genomfört 2021
Tibblevallen, byte av konstgräs samt tillförd markvärme	Genomfört 2020
Ny konstgräsplan i Hägerneholm	Genomfört 2019
Brinkskolan 7-spel, byte av underlag till konstgräs	Genomfört 2021
Näsbydal konstgräs, byte av befintligt konstgräs	Genomfört 2021
Erikslund, byte av befintligt konstgräs	Pågående
Gribbylund konstgräs, ny plan 7-spel	Pågående
Nybyggnation av simhall	Pågående
Motionsspår Ellagård, ny belysning samt utökning av spår	Pågående
Tennisbanor Erikslund (pga. ny infart till Täby IP)	Planerad start 2022
Ullnabadet	Färdigställt 2020
Motorikhall, tidig utredning och förstudie, arbete pågår med framtagande av programhandling	Pågående
Tennishall Näsbypark	Pågående

5.1 Investeringsplan

Den 22 november 2021 beslutade kommunfullmäktige om verksamhetsplan för 2022 för Täby kommun. Verksamhetsplanen innehåller en investeringsplan för perioden 2022 till 2024. Totalt omfattar kommunens investeringar 2 660,0 mnkr under denna period, varav 440,5 mnkr avser investeringar kopplade till kultur, idrott och fritid. Detta motsvarar 16,6 procent av utrymmet i investeringsplanen. Den stora merparten rör idrottsanläggningar.

Tabellen på nästa sida sammanfattar de investeringar som rör idrottsanläggningar. Tabellen omfattar såväl pågående som planerade projekt. Observera att förändringar kan komma att ske, exempelvis genom kommande fullmäktigebeslut om

investeringsplan. För flertalet projekt i tabellen har den totala projektbudgeten tagits fram i ett tidigt planeringsstadium och utredning om total projektbudget pågår. Innan beslut om genomförande kan fattas kommer en mer detaljerad projektbudget tas fram.

Projekt	Total budget (mnkr)	Varav i investeringsplanen år...		
		2022	2023	2024
Byggnation ny simhall (planerat färdigställande 2022)	490,0	63,6		
Byggnation av parkering intill den nya simhallen	36,0	12,0		
Iordningställande av ny parkeringsplats med anledning av en ny tillfart till Täby IP	12,0	11,5		
Flytt av tennisplaner från Täby IP till Erikslund på grund av ny tillfart till Täby IP	3,0	1,0		
Nybyggnation av motorikhall vid Täby IP	62,0	54,0	5,7	
Byggnation av ny tennishall, ersätter hallen i Näsbypark som brann ner 2020	110,0	70,0	32,0	
Förbättringar av belysning och motionsspår i Ellagårds, Stolpaskogens och Erikslunds motionsspår	10,0	3,0	3,0	
Utredning och byggnation av ny idrottshall på Näsbyparksskolans befintliga fastighet	85,0	10,0	30,0	44,0
Utredning och byggnation av en ny ishall	90,0		5,0	50,0
Utredning kring Sportcentrum ⁹		3,5		
Eventuell investering i provisorisk tennishall	9,0		9,0	
<i><u>Årliga anslag</u></i>				
Förberedande investeringsutredningar – Avser investeringsutredningar för flera olika potentiella projekt som ännu inte blivit egna projekt		1,0	1,0	1,0
Upprustning konstgräsplaner – en till två konstgräsplaner per år enligt plan		7,0	7,0	5,0
Verksamhetsanpassningar – för verksamhetsanpassningar och mindre ombyggnationer avsås årligen en budgetram		2,4	2,4	2,4
TOTALT	907,0	239,0	95,1	102,4

⁹ Översyn av total projektbudget pågår